

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quæstio Prima. An Angelus malus potuerit velle æqualitatem Dei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO VIII. DE PECCATIS ET POENIS ANGELORUM MALORUM.

Suppono, tanquam certum, Angelos esse peccabiles, nec ullam naturam creatam dabilem, qua ab intrinseco esset impeccabilis, ut præclare docet D. Augustinus lib. 3. contra Maximum cap. 12. dicens: Cuicumque creaturæ rationali præbitur, ut peccare non possit, non est naturæ, sed gratiæ Dei, ac per hoc solus Deus habet immortalitatem, qui non cuiusquam gratiæ, sed naturâ suâ nec potuit, nec potest aliqua conversione mutari, nec potuit nec poterit aliqua mutatione peccare. Suppono etiam, Angelos defecto non peccasse in primo instanti creationis suæ, ut idem Sanctus Doctor docet 11. Civit. 13. quamvis ab initio & in primo instanti peccare potuerint. Examinandum est ergo, quibus peccatis peccaverint? Sit proinde.

QUÆSTIO I.

An Angelus malus potuerit velle aequalitatem Dei?

& inefficax; & constat experientiâ, nam homines multi appetunt immortalitatem, convertere ligna & lapides in aurum & argentum, quæ tamen respectu eorum potentiæ sunt impossibilia.

Instabis: Si Angeli tantum potuerunt appetere voluntate inefficaci, sequitur, eos per talem actum non potuisse peccare, probatur sequela, quia talis volitio non est plenus consensus. Contra, odium Dei, quo damnati volunt Deum non esse, est peccatum, & tamen illa volitio est imperfecta & inefficax, ergo ad peccandum non requiritur volitio efficax. Deinde actus, quo appetit aliquis mortem alterius, etiam defuncti, est peccatum, sed talis mors est impossibilis, ergo.

Urgebis: Nec ex Aristotele, nec à pari potest demonstrari, quod impossibile possit cadere in volitionem, quod est simpliciter tale, bene tamen, quod est secundum quid tale, illa allegata tantum sunt secundum quid impossibilia, æqualitas autem Dei simpliciter est impossibilis, ergo; sic etiam damnati appetunt Deum non esse, non per se, sed tantum per accidens, & secundum quid, quia appetunt penam non esse, & consequenter, secundum quid Deum, non esse, veluti Authorem pœnæ. Contra iterum: Sive damnati appetant Deum non esse per se, sive per accidens, simpliciter impossibile est, ergo appetunt aliquid impossibile, quod autem hoc sit peccatum, patet, quia appetens mortem inimici jam defuncti propter suum bonum, seu vanam gloriam peccati, licet hoc per accidens petat propter aliud, peccat; ergo similiter damnati.

Probatur Conclusio tertio: Si æqualitas Dei esset possibilis, posset eam appetere Angelus sibi, ut patet, ergo etiam stante hoc, quod sit impossibile. Probatur consequens, quia impossibilitas nihil impedit, ergo. Probatur ant. tum, quia impossibile potest esse voluntas: Ex Arist. tum: quia posset eam appetere mediâ, & remotè, vel indirectè, vel inefficaciter & conditionatè: ergo. Sed

Opponitur Auctoritas D. Aug. lib. 3. de lib. arb. dicentis, neminem posse appetere non esse, sed si Angelus appeteret æqualitatem Dei, appeteret sui non esse, ergo. Probatur mi. quia Angelum esse Deum, includit Angelum

IV: Auctoritas & rationes subvertuntur.

I. Volitio alia efficax alia inefficax.

I. Volitio, quæ quis objectum velle potest, duplex est, nempe absoluta & conditionata, seu efficax & inefficax: Quæ exemplo declarantur; sint duo infirmi, unus sperans sanitatem recuperabilem, alter desperans de ea, ambo tamen volunt sanitatem, diversimodè tamen, nam primus vult eam, eligendo sibi media, & providendo de insdem, ad sanitatem consequendam, unde hæc volitio semper est electio: Alter vero vult quidem sanitatem, sed non providet de mediis conducenibus, sicque non eligit, & tantum habet complacentiam de sanitate, & volitionem inefficacem: Et licet prima non sit impossibile, est tamen secunda, & utraque sufficit ad meritum & demeritum, quia, licet sit objectum aliquid impossibile, tamen pleno consensu potest in illud assentire, & ideo ad quæstionem

II. Inefficaciter potius appetere æqualitatem Dei.

Dico I. Angelus potuit appetere esse Dei, seu esse æqualem Deo, volitione inefficaci & complacentiæ. Ita Doctor subtilis 2. d. 6. q. 1.

Probatur primò: Ex D. Augustino lib. 83. quæst. q. 30. Quod voluntas creata potest uti fruendū, & frui utendū. Ex quo potest argui, ergo etiam potest frui seipsa, at non potest frui, nisi summo bono, ergo potest concupiscere sibi tantum bonum, quantum requiritur, ut sit objectum fruitionis, sed hoc est summum, estque esse æquale Deo, ergo potest æqualitatem Dei appetere.

III. Probatur secundò: Æqualitas Dei est aliquid bonum concupiscibile, sed omne bonum concupiscibile Angelus potest appetere, ergo æqualitatem Dei. ma. patet: Probatur minor. Quia voluntas secundum actum amoris amicitia & concupiscentiæ habet pro objecto totum ens, ergo.

Dices: Majorem esse falsam, quia bonum concupiscibile debet esse aliquid possibile, æqualitas Dei est impossibile, ergo non potest appeti. Sed contra, Aristoteles 3. Eth. cap. 2. dicit, quod impossibile nulla sit electio, bene tamen voluntas & amor complacentiæ, in hoc enim distinguuntur voluntas efficax,

gelum non esse, quia Angelus esse nequit, nisi sit inferior Deo, ergo. R. 1. opponendo aliam auctoritatem, nam in alio loco ait, si ego essem Deus, & Augustinus, mallet te, quam me esse Deum. R. 2. dist. ma. voluntate ordinatâ, concedo ma. deordinatâ, in quantum per sui non esse mutaretur in melius, & perfectius esse, nego ma. vel distinguo aliter: ratione sui, in quantum est bonum ipsius subiecti, concedo ma. ratione adjuncti, nego ma. patet experientia, quia multi sese diligunt, vellentque diu vivere, sed quia vita ipsorum deberet habere adjunctam infamiam, ideo se interimunt.

V.

Instatur: Angelus nequit appetere æqualitatem Dei in quam mutetur, etiam voluntate deordinatâ, nisi iudicet eam esse sibi bonam, sed non potuit appetere: Subsumo, sed antequam peccavit, non est dicendum, eum errasse, ergo non est dicendum, eum appetuisse, maxime, cum secundum plures, superbia fuerit primum peccatum. R. dist. ma. nequit efficaciter eam appetere, nisi iudicet, quod absolute sit sibi bona, concedo ma. ineffaciter, nego ma. ad hoc enim sufficit simplex apprehensio boni sine iudicio, quod si etiam requiritur iudicium, sufficit, quod iudicaretur eam sibi bonam, ex suppositione, quod esset possibilis, non autem absolute & simpliciter, in hoc autem iudicio nullus esset error.

Urgetur: Angeli non appetiverunt impune æqualitatem Dei, ergo talis actus non potuit esse inefficax, in quo ratio demeriti confisteret. R. talem actum fuisse plene liberum, & deliberatum, consequenter imputabilem ad pœnam, quia, si aliquis defectus adesset, solummodo esset ex parte objecti voliti, non verò ex parte potentie volentis. Et licet sit impossibilis, est tamen appetibilis. Denique, licet non sit verum ens, est tamen ens in apprehensione, quod appeti potest.

QUÆSTIO II.

Quod nam fuerit primum peccatum Angelorum?

I.

Notandum 1. Quæstionem potissimum procedere de peccato Luciferi, nam plures Patres adstrunt, eum peccasse superbiâ, ex eo, quod vel voluerit æquari Deo, vel voluerit habere dominium & superioritatem super omnes alios Angelos, & ipse sub nullo, quo peccato, vix credibile est, ceteros omnes Angelos peccasse, cum Scriptura de iis non sic loquatur, neque videntur consensisse in dominio Luciferi supra se, cum verisimilius sit, eos potius voluisse Deo creatori suo subesse, quam Lucifero: Quidquid tamen sit, de omnibus quæstio examinanda.

II.

Angeli quoad reatum sunt capaces omnis peccati.

Notandum 2. Angelo quoad reatum fuisse capaces omnis generis peccatorum, non verò quoad effectum, id est, Angelos potuisse contrahere malitiam cuiuscunque peccati, non autem proprium actum cuiuscunque peccati elicere: Ratio est, quia, cum Angeli sint pure spirituales, per se solum possunt exercere actus

spirituales, materiales autem, quales sunt fornicatio, ebrietas, quamquam per se non possint, possunt tamen malitiam contrahere, inducendo homines ad tales actus, & sic quoad reatum, possunt committere omnia peccata, quoad effectum autem sola spiritualia, & illa omnia contra D. Thomam sola peccata superbiæ & invidiæ posse esse in Angelis, cum tamen certum sit, eum posse odisse, desperare, infideliter esse omissiones committere, &c. ergo.

Notandum 3. Duplicem esse actum voluntatis in genere; *velle & nolle*, & uterque est actus positivus, *nolle* est actus, quo voluntas fugit disconveniens; unde, licet explicetur per Verbum negativum, negatio tamen non est, sed verus actus positivus fugiendi: *Velle* est actus, quo quis profectur aliquid obiectum, tanquam sibi conveniens: Et hic est iterum duplex ex Aristotele, nempe *amicitiæ* & *concupiscentiæ*: *Velle amicitie* appellatur illud, quo quis amat suam, vel alterius substantiam & essentialitatem; *Concupiscentiæ*, quo amat & vult bona accidentia subiecti amati amore amicitie. Utminusque exemplum sic habeto: Actus, quo Titius amat se, vel Marium, est actus *velli* seu amoris *amicitiæ*: Actus, quo Titius optat, & vult sibi, vel Mario sanitatem, pecuniam, gloriam, &c. est actus *velli*, seu amoris *concupiscentiæ*. Unde patet, istos actus non esse formaliter & obiectivè unicum actum, ut plures voluntate recentiores, quamvis se haberent per modum *una* *viri*, & *gratia* *cujus*, ex hoc ipso enim magis deduceretur eorum distinctio. Patet insuper, hoc actus male per hoc præcisè distingui, quod bonum *delectabile*, vel *bonum* sit obiectum *velli amicitie*, respectu verò persone dilectæ, vel diligenti, dici *concupiscentiam*; quia isti duo actus taliter se habent, quod secundus semper præsupponat primum, unde in omnibus actibus, tam ordinatis quam inordinatis primum est actus *velli amicitie*, primò enim volo obiectum, cui volo bona, secundo *concupiscentiam* bona, & postmodum sequuntur alii actus, ut nollendi incommoda, impediendi, defendendi, &c. & hoc tam verum est, siue sit *velle ordinatum*, respectu boni, siue inordinatum respectu mali. His itaque notatis

Dico I. Primum Angeli peccatum fuit

Philantia, seu inordinatus amor sui, patet, licet luxuria, in sensu minus rigorofo. Est Scoti 2. d. 6. q. 2.

Probatur primò: Ex Patribus nostris Augustino lib. 14. de Civitate cap. ult. ubi dicit, quod duo amores duas fecerunt Civitates, *Amor Dei usq. ad contemptum sui* & *Civitatem Dei*, & *amor sui usq. ad contemptum Dei* & *Civitatem diaboli*. Et eodem lib. cap. 13. ait: *Superbia est perversa celestium appetitus*, sed, ut aliquis perversè aliquid appetat in celestibus, prius inordinatè debet amare se, ergo Angelus, si superbus fuit, primò nimirum sibi in se complacuit. Et lib. quæst. vet. & novi Test. q. 113. *Cum causa* (supple prima) *miseria Angelorum queritur, ea merito occurrit, quod ab illis qui summe est* (amabilis) *ad se ipsos conversi sunt* sed certum est, quod à nullo bono aliquis avertat & convertat ad se, vel ad aliud, nisi sibi